

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

2 octombrie

2009

Anul VIII

nr. 37 (296)

8 pagini - 2,50 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

„Clopotul de
bronz” pentru
Victor Pușcaș
pag. 3

„Am făcut DREPTUL
anume la USM – așa cum
mi-am dorit”

pag. 3

Monitorul Oficial
al Drepturilor Copilului
în Moldova,
nr. 9(13) / septembrie 2009

pag. 5

UE salută investiția noului guvern al Moldovei

Uniunea Europeană „salută investiția noului cabinet de miniștri în Republica Moldova” și „îndeamnă actorii politici să se angajeze într-un dialog politic constructiv cu scopul de a termina procesul politic postelectoral, în particular, ce vizează alegerea unui nou președinte de țară”, se spune în declarația Președinției Uniunii Europene, deținută de Suedia, în legătură cu investiția noului Guvern în Republica Moldova.

Declarația a fost prezentată de șeful misiunii suedeze pentru cooperare cu Moldova, Julius Liljeström, în cadrul unei întrevederi pe care prim-ministrul Vlad Filat a desfășurat-o cu reprezentanții corpului diplomatic acreditat la Chișinău.

„Uniunea Europeană salută investiția noului Cabinet de miniștri în Republica Moldova, notează cu satisfacție contribuția politică pentru evoluțiile proceselor

democratice și își exprimă încrederea privind cooperarea responsabilă cu Uniunea Europeană, care va precede procedurile politice”, se spune în document.

Șeful misiunii suedeze a subliniat că „investiția Guvernului este un pas important în combaterea provocărilor cu care se confruntă Moldova, în particular în contextul crizei economice mondiale și financiare și va stimula realizarea reformelor”.

Reprezentantul Uniunii Europene în Republica Moldova, Kalman Mizsei, a transmis felicitări noului premier din partea secretarului general al Consiliului Uniunii Europene, Javier Solana, și a menționat că „una dintre primele și principalele sarcini pe care le va avea cabi-

netul de miniștri va fi consolidarea încrederii în noul Guvern, mai ales în regiunea transnistreană”.

„Moldova va avea în continuare un partener de încredere în procesul de integrare europeană care va acorda tot suportul pentru consolidarea țării”, a spus Kalman Mizsei.

Ambasadorii au felicitat noul cabinet de miniștri cu ocazia investiției în funcție și au reafirmat dorința țărilor partenere de a consolida și aprofunda relațiile cu Republica Moldova. În particular, Uniunea Europeană și-a exprimat disponibilitatea de „a începe cât mai curînd negocierile privind un nou acord de cooperare”.

La rîndul său, premierul Filat a mulțumit diplomaților pentru felicitări și pentru „suportul acordat cetățenilor și democrației în Republica Moldova”.

„Guvernul și-a asumat obligațiuni și le va îndeplini în mod conștiincios, iar toate acțiunile lui vor fi foarte transparente”, a spus Filat.

Prim-ministrul a avut o întrevedere și cu ambasadorul Republicii Kazahstan în Moldova cu reședința la Kiev, Amangheldi Jumabaev. Serviciul de presă al Guvernului a relatat că la întrevedere au fost abordate aspecte privind cooperarea bilaterală între cele două țări, precum și colaborarea multidimensională în cadrul organizațiilor internaționale.

Un subiect aparte al discuției l-a constituit problematica transnistreană, în contextul preluării de către Kazahstan a președinției în cadrul OSCE, începînd cu 1 ianuarie 2010. Diplomatul kazah a declarat că țara sa este dispusă „să acorde o atenție sporită perspectivei reglementării transnistrene, pe parcursul exercitării președinției în OSCE”.

Premierul a reiterat obiectivul primordial al noului cabinet de miniștri care rezidă în „asigurarea tuturor libertăților și promovarea valorilor democratice în Republica Moldova, dezvoltarea social-economică a țării, precum și crearea condițiilor relevante pentru asigurarea unui climat investițional favorabil pentru toți investitorii autohtoni și externi”.

Vom colabora eficient pentru a asigura norma de drept

Conflictul și războiul dintre Ministerul Afacerilor Interne (MAI) și Primăria capitalei pare a fi pe sfîrșite. De acum încolo, MAI va colabora cu Primăria în scopul asigurării ordinii publice, combaterii infracționalității, a declarat recent în cadrul ședinței operative de la Primărie ministrul de Interne, Victor Catană.

Ministrul susține că a venit la ședința operativă de la Primărie pentru a pune capăt „divergențelor și războiului între MAI și autoritățile publice locale din capitală”, a ameliora relațiile între aceste structuri în scopul asigurării ordinii publice și combaterii infracționalității, care este mai mare în capitală decît în celelalte teritorii. Generalul Catană a promis că va fi numit și un nou vicecomisar, șef al Poliției municipale.

„Voi întreprinde toate acțiunile necesare ca situația să se schimbe cardinal, să fie ordine pe străzi și în locurile publice, lucruri pe care le putem face doar împreună cu Primăria Chișinău”, a declarat general-maiorul Victor Catană. Ministrul Afacerilor Interne a menționat că fără a colabora cu administrația locală nu poate fi asigurată ordinea publică, iar de acum încolo conflicte de competență nu vor mai exista. „Vom asigura îndeplinirea tuturor măsurilor organizatorice necesare în acest sens”, a afirmat generalul Catană. Ministrul de Interne a informat că o primă măsură va fi numirea unui vicecomisar al capitalei, în coordonare cu autoritățile locale, care va fi res-

ponsabil de activitatea poliției municipale, după cum prevede legislația în vigoare.

La rîndul său, primarul general, Dorin Chirtoacă, a salutat inițiativa ministrului de Interne de a stabili relații de colaborare eficiente între cele două instituții. Dorin Chirtoacă a spus că noua conducere a Ministerului de Interne a venit cu o abordare corectă și conformă legii a relației cu autoritățile municipale. „Era firesc ca să se adune multe probleme, în urma experiențelor prin care am trecut. Însă lucrurile trebuie aduse la normalitate”, a conchis șeful administrației capitalei.

În altă ordine de idei, primarul de Chișinău a accentuat necesitatea reformării în domeniu și transmiterea atribuțiilor ce țin de asigurarea ordinii publice către autoritățile locale, potrivit standardelor europene. Pînă la operarea modificărilor respective în legislație, Dorin Chirtoacă a propus inițial poliției o colaborare cu pretorii de sector și primarii localităților în ceea ce ține de asigurarea ordinii publice și de combaterea criminalității, iar pe probleme strategice, cum ar fi reforma în ansamblu, traficul rutier și parcarile – cu viceprimarii pe domenii.

În context, primarul de Chișinău și ministrul Afacerilor Interne au decis crearea unui grup de lucru, din care vor face parte reprezentanții administrației Primăriei Chișinău și ai MAI pentru identificarea tuturor problemelor existente și vor fi propuse soluții pentru depășirea acestora.

S.C.

Începe ziua cu DREPTUL!

ANUNȚ

La 2 octombrie 2009, ora 16.00, în blocul 7 al USM, aula 103 va avea loc ședința ordinară a Consiliului de administrație al Uniunii Juriștilor din Republica Moldova (UJM).

Ordinea de zi:

1. Concretizări privind organizarea Congresului ordinar de dare de seamă și alegeri al UJM.
 2. Diverse.
- Prezența membrilor Consiliului de administrație al UJM este obligatorie.

Gheorghe AVORNIC,
președintele Consiliului de administrație al UJM

◆ Flash

Guvernul nou își începe activitatea cu verificări importante

În prima ședință a cabinetului de miniștri, premierul Vlad Filat a cerut noilor miniștri să prezinte proiecte de legi care nu mai pot fi amânate.

De asemenea, premierul a cerut Ministerului Economiei să prezinte schemele și modelele care au dus la monopolizarea unor sectoare ale economiei naționale.

O altă verificare urmează a fi executată de CCCEC. Potrivit premierului, există anumite informații vizavi de corectitudinea desfășurării de către SA Moldtelecom a tenderului privind implementarea tehnologiilor 3G.

Filat a dispus Centrului Anticorupție să verifice și activitatea SA Moldova Gaz. Premierul suspectează că Moldova Gaz achită importurile de gaz cu întârziere, din cauza că banii plătiți de populație ar fi folosiți în alte scopuri.

Program de recuperare economică a țării

Pe parcursul lunii viitoare, urmează să fie elaborat un Program de recuperare economică a țării, a spus prim-ministrul Vlad Filat în cadrul întrevederii cu Asociația băncilor din Republica Moldova. În cadrul ședinței s-a discutat situația pe piața bancară a țării și au fost evidențiate chestiunile care urmează să fie abordate în cel mai scurt timp pentru redresarea economică a țării.

Totodată, prim-ministrul țării a menționat că Guvernul își dorește stabilizarea situației pe piața financiară și a afirmat că acțiunile cabinetului de miniștri „urmează să fie corelate cu cele ale Băncii Naționale pentru a atinge obiectivele de stabilizare macroeconomică, inclusiv de menținere a stabilității relative a valutei naționale”, transmite serviciul de presă al Guvernului.

În cadrul discuțiilor s-a menționat că în perioada 13-28 octombrie este preconizată vizita misiunii Fondului Monetar Internațional în Republica Moldova, în cadrul căreia vor fi purtate discuții referitoare la parteneriatul ulterior.

Vlad Filat a subliniat că în prezent Guvernul se află în „exercițiu de diagnostic” al situației economice și financiare, în special la capitolul situație economico-financiară, rezultatele căruia, potrivit serviciului de presă, vor fi făcute publice pe 1 octombrie curent.

În același context, premierul a mai spus că Guvernul va susține independența și autonomia reală a Băncii Naționale, „care urmează să-și utilizeze conform competențelor legale instrumentariul de care dispune pentru asigurarea stabilității valutei naționale”. Vlad Filat a reiterat disponibilitatea Guvernului spre o deschidere totală față de sectorul bancar în procesul de dezvoltare economică a țării.

Termocom este încurcat în propriile calcule

Termocom urmează să prezinte spre aprobare Consiliului Municipal Chișinău noile tarife stabilite pentru căldură. „Sîntem într-o situație acută și, dacă CMC nu va aproba aceste tarife, vom ajunge în situația întreprinderii municipale Apă-Canal”, a declarat directorul comercial al Termocom, Mihai Arusoi.

Arusoi a menționat că noul tarif stabilit este de 898 lei/Gcal și a fost calculat în strictă conformitate cu metodologia de calcul, spunînd totodată că locuitorii municipiului riscă să rămînă fără căldură, și asta după ce Moldova Gaz solicită de urgență achitarea datoriilor de 10 milioane lei, iar față de CET1 și CET2, avînd datorii de 1 miliard lei, acumulate începînd cu anul 2002.

Ulterior, Termocom a expediat presei un comunicat în care se precizează că noul tarif este „în valoare de 798,03 lei, cu o reducere de 42 lei în comparație cu cel solicitat pentru sezonul precedent de încălzire și care nu a fost examinat de către Primărie și CMC”, adică cu 100 de lei mai puțin decît tariful enunțat de reprezentantul întreprinderii la ședința primăriei.

Primarul Dorin Chirtoacă a susținut că Primăria rămîne pe aceeași poziție în acest sens și că nu se acceptă creșterea tarifului la căldură. Amintim că actualul tarif pentru căldură este de 540 lei/Gcal.

„Clopotul de bronz” pentru Victor Pușcaș

În cadrul Zilelor dreptului de a ști, ediția a VI-a, desfășurate la Chișinău în perioada 28 septembrie - 3 octombrie 2009, judecătorul Curții Constituționale Victor Pușcaș a devenit laureat al premiului „Clopotul de bronz”, acordat anual de Centrul „Acces-info” pentru consecvență și curaj în promovarea accesului la informație. Printre laureații premiului în acest an se numără și directorul Transparency Internațional, Lilia Carașciuc, Centrul Independent de Jurnalism, ziarul „Jurnal de Chișinău”, Biblioteca publică raională din Călărași, publicația „Spros i predlojenie” din Bălți.

Delegație a Curții Constituționale la Erevan

În perioada 1-3 octombrie, Dumitru Pulbere, președintele Curții Constituționale, și Petru Railean, judecător al Curții Constituționale, participă la lucrările Conferinței Internaționale de la Erevan, ediția a XIV-a, cu genericul „Experiența internațională privind conlucrarea dintre curți constituționale și parlamente pentru garantarea supremației constituționale”.

Cele patru ședințe ale Conferinței vor lua în dezbatere teme actuale ale constituționalismului modern: Garantarea stabilității constituționale în statul de drept prin asigurarea supremației Constituției; Garanțiile parlamentare pentru controlul constituțional eficient; Rolul pozițiilor legale ale Curții Constituționale ca izvor de drept în depășirea golurilor legislative; Tendințele

europene contemporane privind evoluția relațiilor funcționale dintre parlamente și curți constituționale. Dl Pulbere va prezenta un raport în cadrul celei de-a treia sesiuni.

Lucrările Conferinței cuprind și discutarea proiectului Statutului Conferinței internaționale a justiției constituționale, la care vor participa și reprezentanți ai Conferinței organelor controlului constituțional din statele tinerelor democrații.

Printre organizatorii Conferinței de la Erevan sînt Comisia Europeană pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția), Conferința organelor controlului constituțional din statele cu tinere democrații, Asociația internațională a dreptului constituțional.

Republica Moldova va primi 262 mln USD din partea SUA

SUA vor oferi Republicii Moldova un grant în valoare de 262 mln USD în cadrul Planului Preliminar pe Țară prin intermediul Programului „Provocările Mileniului”. Jumătate din suma de bani care va fi donată va fi utilizată pentru reabilitarea drumurilor, iar restul – pentru dezvoltarea agriculturii și procurarea sistemelor de irigare.

Premierul Vlad Filat a informat, în cadrul unui briefing, că abia au început negocierile în privința acordării acestei donații. Banii ar putea ajunge în Moldova până la sfîrșitul anului curent, adică după finalizarea tuturor procedurilor, inclusiv semnarea acordului final în acest sens.

Filat a subliniat că implementarea acordului va începe imediat după semnarea lui. Ce drumuri vor fi reparate în baza asistenței primite urmează a fi stabilite ulterior, a precizat prim-ministrul.

Asif J.Chaudhry, ambasador extraordinar și plenipotențiar al SUA în Moldova, a subliniat că, în ultimele nouă luni, în Moldova au fost efectuate deja studii de fezabilitate pentru implementarea acordului ce urmează a fi semnat, pentru care au fost cheltuiți 11 mln USD. Totodată, ambasadorul a accentuat că SUA și în continuare vor oferi susținere Republicii Moldova.

Programul „Provocările Mileniului” a fost lansat de Congresul SUA în 2004, la inițiativa Președintelui George W. Bush. Acesta prevede acordarea de ajutor financiar sub formă de investiții nerambursabile statelor cu venituri reduse pe cap de locuitor pentru dezvoltarea economică.

În aceste momente de grea încercare colectivul publicației periodice „Dreptul” și al „Revistei naționale de drept” este alături cu profundă compasiune de Gheorghe Avornic, decanul Facultății de Drept USM, președintele Consiliului de administrare al UJM, în legătură cu trecerea în neființă a mamei sale **Eugenia AVORNIC**.

Dumnezeu să-i odihnească sufletul și să o primească alături de aleșii săi!

Uniunea Juriștilor din Republica Moldova (UJM) exprimă sincere condoleanțe domnului Gheorghe Avornic, președintele Consiliului de administrare al UJM, în legătură cu trecerea în neființă a mamei sale **Eugenia AVORNIC**.

Sîntem alături cu un gînd de mîngiere și compasiune. Dumnezeu s-o odihnească în pace.

● **Jubileu: Facultatea de Drept din cadrul USM la 50 de ani**

„Am făcut DREPTUL anume la USM – așa cum mi-am dorit”

Întrebarea de ce au ales să studieze la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova a cam emoționat intervievații cu care am discutat, fie actuali studenți, fie foști absolvenți, cu atât mai mult cu cât în această perioadă Alma mater a justiției autohtone este în prag de jubileu. Din beatitudinea lor exprimată prin cele mai sublime cuvinte față de acest templu al științei juridice un singur lucru rămâne cert: anii de studenție petrecuți la Facultatea de Drept USM le-a rămas în memorie ca o comoară care le marchează în cel mai pozitiv sens activitatea nobilă pe care o exercită în scopul triumfului adevărului și dreptății precum și viața de zi cu zi.

Iurie MOCANU, notar

„50 de ani de la fondare – o cifră semnificativă care oferă oportunitatea de a pune pe cântar realizările obținute. Fac parte din primii absolvenți ai Facultății de Drept din cadrul USM, dar uneori îmi pare că mai ieri am pășit pragul ei. Multe s-au schimbat de atunci, sediul, profesorii, cert este însă faptul că principiile de studii, deși sînt racordate la cele mai înalte standarde bază, au rămas aceleași. Citesc acest fapt în ochii celor care vin să se angajeze, ori să exerseze pînă a porni pe calea dreptății. Astfel, pot să afirm fără echivoc că tinerii care au făcut și fac studii la această renumită facultate sînt bine pregătiți, instruiți în meseria dreptului și în arta vieții. Vreau să cred că sînt cei de la care noi, cei mai în vîrstă, să învățăm multe lucruri perfecționate, pentru că și vremurile sînt schimbate și totodată îmi doresc ca ei să fie cei cu coloană vertebrală și să nu se lase manipulați de politicul din țară. Sîntem cei care ne conducem doar de prevederile Legii Supreme.

Țin să felicit pe această cale întreaga echipă a Facultății de Drept, cei care se dăruiesc pentru această meserie. Iar studenților le spun să fie ascultători și să învețe bine că au de la cine”.

Iurie ANDRUȘCA, avocat, raionul Drochia

Chiar din primele rînduri ale acestui mesaj țin să felicit și să mulțumesc întregii echipe de profesori a Facultății de Drept cu acest prilej remarcabil. Eram și eu flămînd de tot ce înseamnă drept. După cei 4 ani de studii mi-am dat seama că dreptul este domeniul care mi s-a potrivit cel mai bine și am ocazia să excelez într-un domeniu în care am talent înnăscut, dar cultivat cu răbdare și drag de profesorii Facultății de Drept de la USM. Mi-am ales calea avocației tot grație profesorilor care m-au îndrumat exact pe cărare care mi s-a potrivit mai bine. Șapte ani au trecut deja de cînd am absolvit cu succes această Facultate, dar dacă ar apărea acum cineva în cale să mă întrebe dacă a-și mai face încă odată această facultate, i-aș spune prompt – DA. Am învățat multe lucruri noi și utile dar tot de la dumneavoastră am învățat că întotdeauna este loc pentru ceva mai bun. La mulți ani! stimați profesori.

Sergiu PRIGOREANU, fost absolvent al Facultății de Drept

„Am făcut Facultatea de Drept anume la USM așa cum mi-am dorit. De toate au fost în anii studenției, și note bune, și mai rele. Iar acum cînd am ajuns să activez și eu pe făgașul justiției, îmi dau seama că fiecare cuvînt rostit de acei profesori își are rostul său. Facultatea de Drept a USM cu adevărat poate fi considerată cea mai notorie casă a științei juridice, prin bazele sale de învățămînt. Întotdeauna am simțit străduința profesorilor de a ne oferi ceea ce au mai bun: corectitudine, demnitate, originalitate, perseverență, profesionalism – acestea sînt doar cîteva dintre calitățile cultivate de profesorii de la Drept USM discipolilor lor. Și cum nu există pădure fără uscături, vorba ceea, în situații mai delicate (probleme, neajunsuri etc.) ei au știut cum să aplaneze totul prin cultivarea unui spirit colegial și disciplinar, obiectiv. Cu prilejul apropiatului jubileu urez tradiționalul dar și semnificativul: La mulți ani! pentru profesori și colegi”.

Natalia ABABIL, studentă la Facultatea de Drept, USM, specialitatea Drept civil

„Fiecare om se naște cu un destin al său, iar viața este cea mai mare enigmă care încă nu a fost descifrată de nimeni, un lucru însă rămîne cert, fiecare din noi are un rol aparte care este scris anume pentru el, rol sau datorie pe care trebuie să o ducă cu demnitate pînă la capăt. Omul a fost creat de Dumnezeu într-un mod mai deosebit, el a fost înzestrat cu rațiune, cu calm și multe alte calități pe care le are doar el, dar în același timp foarte slab și vulnerabil, avînd mereu nevoie de protecție și grijă. Societatea din cele mai vechi timpuri a avut nevoie de anumite norme care ar asigura acea protecție de care are nevoie persoana. Mereu am privit cu admirație acele persoane care au luptat și au încercat să creeze un viitor mai bun, mai sigur pentru alții – persoane care s-au dedicat în întregime pentru ca împreună să ne bucurăm de o societate prosperă în care se respectă normele de drept. Anume aceasta a fost imboldul de a alege Facultatea de Drept din cadrul USM, o facultate care se bucură de renume și un prestigiu binemeritat cu o echipă al cărei profesionalism este incontestabil.

Mă închin în fața tuturor celor care s-au dăruit fără rezerve acestei profesii și sînt ferm convinsă că toți cei care au absolvit facultatea noastră sînt demni de a purta titlul de jurist.

Iar respectul, prestigiul și forța motrice ale acestei facultăți se datorează în exclusivitate echipei de profesori conduse cu atîta asiduitate de către decanul Gheorghe Avornic – oameni care zi de zi muncesc cu dăruire de sine pentru a pune la dispoziția societății juriști de o pregătire impecabilă care vor asigura un viitor plin de virtute și bunăstare.

În preajma minunatei sărbători a Facultății de Drept mă închin în fața tuturor celor care ne învață, care sînt alături de noi și împreună încercăm să schimbăm lumea în mai bine”.

S. C.

Vizita Echipei de monitorizare privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copilului

După Soroca a urmat Căușeni, pe agenda vizitelor de documentare, efectuate de Echipa Federației Naționale a Patronatului din Agricultură și Industria Alimentară (FNPAIA), care monitorizează respectarea Codului de conduită pentru patroni privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copilului în agricultură și industria alimentară în Moldova.

O ședință de informare, ce a reunit elevi, profesori, patroni agricoli, reprezentanți ai administrației publice locale și ai Inspecției Muncii, organizată în incinta Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir” din Căușeni; o discuție la Combinatul didactic de instruire și producție din satul Sălcuța, la care au participat directorul instituției, primarul localității și cîțiva angajatori agricoli; și un schimb de experiență în domeniul dezvoltării comunitare și combaterii muncii copilului în satul Taraclia – acestea sînt reperele vizitei, întreprinse de Echipa FNPAIA, la 24 septembrie 2009, în raionul Căușeni.

„La muncile cîmpului folosim tehnica, iar pentru lucrările manuale ne sînt de ajuns și adulții”, spune Alexandru Donoi, conducătorul gospodăriei țărănești cu același nume din Căușeni, în timp ce responsabili ai Direcției generale raionale învățămînt, tineret și sport constată că „toți elevii noștri se află în bănci”. Inspectoratul teritorial al Muncii confirmă aceste afirmații: „În afara legii, în raion nu se poate face nimic”. Liceenii au povestit că aici, la școală, au studiat și au discutat împreună cu profesorii despre drepturile copilului, inclusiv dreptul la educație.

La Căușeni, „clădiri cu etaje nu-s și familiile au gospodării cu pămînt pe lîngă casă”, vorbesc oamenii locului. În fața propriilor elevi și a Echipei de monitorizare de la Chiși-

nău, adulții de la Căușeni afirmă: „Toți sîntem în serviciul copiilor, iar drepturile copilului sînt primordiale”.

Eugenia Ganea, coordonatorul proiectului de combatere a muncii copilului în agricultura Moldovei, afirmă că „vizita în această regiune a Echipei de monitorizare FNPAIA a avut o puternică dimensiune de sensibilizare, alături de urmărirea, la fața locului, a modului în care angajatorii agricoli respectă prevederile Codului de conduită pentru patroni privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copilului în agricultură și industria alimentară”.

La Combinatul didactic de instruire și producție din Sălcuța – singura instituție cu acest statut rămasă în țară – Echipa FNPAIA a întâlnit „maiștri cu experiență mare și cu răbdare mare”, cum spune directorul acestei școli de meserii, și o experiență de instruire a celor 250 de elevi de aici, care pot răspunde unor nevoi ale agriculturii de astăzi. Primarul localității crede că „și copiii pot fi implicați în muncă, dar fără a fi exploatați”, iar unul dintre angajatorii locali, Gheorghe Canțir, mărturisește că un copil „poate să lucreze în măsura posibilităților și în conformitate cu normele legale”. „Codul pe care l-am discutat și aici în raion ne este de ajutor – ne spune ce prevederi legale să respectăm cînd vine vorba despre munca copiilor”, adaugă antreprenorul agricol din Sălcuța.

În localitatea Taraclia, din raionul Căușeni, directorul întreprinderii agricole „Bogatmos”, Dumitru Bocancea, este unul dintre cei mai activi promotori ai abordării pe care o folosește în domeniul muncii copilului Federația Națională a Patronatului din Agricultură și Industria Alimentară. „Dacă familiile sînt

salariate decent, și copiii beneficiază de asta”, consideră directorul, care deține șase ani la rînd titlul de „cel mai bun contribuabil din Moldova”. „Noi de-am putea să cuprindem adulții cu lucrul! Nici nu putem vorbi despre implicarea copiilor în muncă aici”, le spune

Dumitru Bocancea colegilor din FNPAIA. La Taraclia, Echipa de monitorizare a constatat contribuția personală a acestui patron agricol la crearea și susținerea centrului comunitar pentru copii „Casa în care mă simt copil”, la dotarea școlii și a centrului medicilor de familie și a altor obiective comunitare. Aceste reușite, datorate și parteneriatului la care participă autoritățile locale, contribuie la diminuarea fenomenului muncii copilului în comunitățile din Moldova.

Acțiunile de informare și mobilizare în domeniul prevenirii și combaterii muncii copilului sînt coordonate la Căușeni de Nicolae Coroi, director executiv al Asociației Producătorilor Agricoli „Agro-Căușeni”, iar bunele practici în domeniu se regăsesc cel mai mult în activitatea directorului întreprinderii agricole „Bogatmos”, Dumitru Bocancea.

FNPAIA implementează, începînd cu anul 2005, proiectul „Combaterea muncii copiilor în sectorul agricol al Moldovei”, realizat cu sprijinul Biroului Organizației Internaționale a Muncii pentru Activități cu Organizațiile Patronale (ILO-ACT/EMP) și implementat cu susținerea Guvernului Norvegiei.

❖ **Ministerul Justiției****În sprijinul procesului de democratizare**

Ministrul Justiției, dl Alexandru Tănase, a înmănat certificatele de înregistrare fi-

asociațiilor vor participa nemijlocit la sporirea nivelului potențialului intelectual

lialelor National Democratic Institute și International Republican Institute din SUA, care vor activa sub formă de reprezentanțe în Republica Moldova ale forului International Affairs din SUA. Cele două asociații au ca scop elaborarea unor metode, concepte, idei privind cunoașterea și studierea fenomenului promovării și protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. În acest scop, membrii asociațiilor vor organiza seminare, conferințe, întruniri, lecții la care vor participa specialiști calificați în domeniile prioritare de activitate din țară și de peste hotare.

Un loc de seamă în activitatea acestor asociații se va acorda analizei problemelor de ordin socio-juridic cu care se confruntă la momentul actual societatea din Republica Moldova. Pentru a obține un rezultat cât mai relevant în acest domeniu, membrii

al cetățenilor din Republica Moldova.

Asociațiile își vor desfășura activitatea în baza principiilor libertății de asociere, legalității, publicității și transparenței, liberii exprimări a opiniei de către toți membrii lor.

În cadrul ceremoniei de înmănare a certificatelor, ministrul Justiției, dl Alexandru Tănase, și-a exprimat regretul pentru întârzierea nejustificată a procedurii de înregistrare. Opinia publică ar trebui să știe că aceste două instituții de-a lungul anilor au acordat asistență constantă și extrem de importantă la modernizarea sistemului politic, în mod special a partidelor politice. Pentru viitor, ambele instituții rămân a fi un partener important al reformelor sistemului politic pe care urmează să le demarăm împreună cu întreaga societate. Înregistrarea acestor asociații reprezintă

începutul unei noi etape în relațiile Guvernul Republicii Moldova cu organizațiile

neguvernamentale, cu societatea civilă, a menționat ministrul Justiției.

Întrevederea ministrului Justiției cu reprezentantul special al Uniunii Europene

Ministrul Justiției, dl Alexandru Tănase a avut o întrevedere cu reprezentantul special al Uniunii Europene dl Kalman Mizsei. Părțile au purtat discuții asupra unor aspecte privind colaborarea Republicii Moldova cu Uniunea Europeană în realizarea unor acțiuni de democratizare

Un subiect aparte l-a constituit asigurarea respectării drepturilor omului în Republica Moldova. Totodată, s-a menționat că autoritățile țării urmează să persevereze în procesul de dezvoltare a instituțiilor democratice. În acest context, ministrul Justiției a dat asigurări că noul Guvern

a societății. În contextul subiectelor abordate, ministrul Justiției a subliniat importanța realizării programului de activitate al Guvernului „Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”, pentru asigurarea unei dezvoltări durabile a societății. În special, dl Alexandru Tănase s-a referit la unele aspecte ale justiției cum ar fi: modificarea sistemului judecătoresc, executarea deciziilor instanțelor de judecată, inclusiv CEDO, perfecționarea procesului de înregistrare a asociațiilor obștești, partidelor și instituțiilor, acțiunilor de combatere a crimelor economice și corupției.

va acorda o atenție sporită domeniilor care trezesc îngrijorări din partea oficialităților europene. Ministrul Justiției a făcut referire și la unele acțiuni ale autorităților pentru elucidarea evenimentelor tragice din 7 aprilie curent. „Cetățenii republicii trebuie să cunoască tot adevărul despre evenimentele respective care, din păcate, au dus la scindarea societății”, a menționat dl Tănase.

În cadrul întrevederii, oficialul european a remarcat evoluțiile pozitive înregistrate în ultimul timp dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și disponibilitatea organismelor europene de a

acorda tot sprijinul Republicii Moldova pentru dezvoltarea instituțiilor democratice, asigurarea realizării unor pro-

grame economice prin acordarea unui suport financiar din partea Uniunii Europene, a menționat dl Kalman Mizsei.

40 de judecători au fost asigurate cu sisteme informaționale performante

Realizarea Programului de acțiuni privind implementarea Planului Preliminar pe Țară al Republicii Moldova în cadrul Programului „Provocările Mileniului” al Agenției pentru Dezvoltare Internațională al SUA a constituit tema discuției ministrului Justiției, dl Alexandru Tănase, cu directorul acestui Program dl Laurence T. Vetter și consilierul superior din cadrul programului respectiv dl Bruce Odell. În timpul întrevederii, au fost abordate unele aspecte privind crearea în 40 de instanțe de judecată a cadrului informațional pentru realizarea programului de gestionare a dosarelor. Dotarea

personalului privind administrarea și aplicarea sistemului automatizat de distribuție aleatorie a cauzelor (SADAC) a constituit o problemă majoră în asigurarea funcționării eficiente a Programului de gestionare a dosarelor, au menționat reprezentanții Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională, însă acest proces trebuie continuat și perfecționat cu mai multă perseverență.

În timpul întrevederii, părțile s-au referit și la unele deficiențe care au apărut pe parcursul implementării Programului în cauză. Ministrul Justiției, dl Alexandru Tănase, a mulțumit domnilor Laurence T. Vetter și Bruce

judecătorilor cu echipament de înregistrare, programe soft de transcriere și alt utilaj necesar a dus la perfecționarea activității instanțelor de judecată care în ultimă instanță a asigurat o transparență sporită a procesului decizional. Instruirea judecătorilor și a

Odell pentru munca depusă în cadrul realizării Programului SUA „Provocările Mileniului” și a asigurat că autoritățile Republicii Moldova vor întreprinde acțiunile necesare pentru asigurarea unei activități eficiente a programului de gestionare a dosarelor.

Guvernul îndeamnă reclamanții la CEDO să-și retragă cererile

Guvernul urmărește scoaterea de pe rol a 7 cereri depuse la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) de către persoanele acuzate de implicare în organizarea protestelor violente din 7 aprilie din Chișinău. Ministrul Justiției, Alexandru Tănase, a declarat că, în caz de convenire la o înțelegere cu reclamanții, Guvernul va semna o declarație unilaterală de recunoaștere a tuturor încălcărilor comise în cazul persoanelor care au depus plângeri la CEDO.

Anunțul a fost făcut miercuri, 30 septembrie, în cadrul unei întâlniri cu reclamanții. Este vorba despre șapte cauze împotriva Moldovei: Mătășaru, Stati și Marinescu, Gheorghe și Anatol Stepuleac, Mocanu, Popa, Netanyahu și un caz cu un reclamant anonim.

„Dacă pînă la instaurarea noului guvern aceste plângeri au fost inadmisibile, noua guvernare le acceptă și recunoaște că în raport cu persoanele date au fost comise o serie de încălcări ale drepturilor garantate de Convenția Europeană”, a spus Alexandru Tănase. În același timp, ministrul i-a îndemnat pe petiți-

onari să soluționeze cauzele pe cale amiabilă, discutînd cu fiecare în parte, astfel încît cererile să fie scoase de pe rol.

„Guvernul anterior a ales procedura litigioasă de desfășurare a evenimentelor. Ținînd cont că este lansată procedura de reglementare amiabilă, pînă la adoptarea hotărîrii finale a CEDO pe marginea fiecărui caz, în orice moment părțile pot conveni la un asemenea acord”, a spus în cadrul întrevederii Vladimir Grosu, agent guvernamental la CEDO.

„Nu ar fi corect și echitabil ca actualul guvern al R. Moldova să fie penalizat pentru acțiuni pe care noi le-am condamnat și sub care noi nu am subscris. Pe de altă parte, este vorba și despre prestația Guvernului R. Moldova pe plan extern”, a menționat Tănase.

Sergiu Mocanu, acuzat de fosta autoritate de implicare în protestele din 7 aprilie, a menționat că salută această propunere a ministrului Justiției. „Important este ca această înțelegere amiabilă să aibă ca finalitate condamnarea celor care au încălcat drepturile oamenilor”, a spus Mocanu. Anatol Mătășaru, la fel acuzat de mai multe ori de

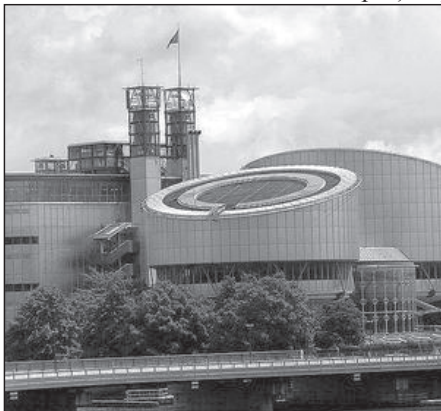
poliție, a spus că este de acord cu propunerea ministrului, dar a menționat că este necesar ca reclamanților să li se ofere despăgubiri, pentru că au suferit prea mult material și fizic.

„Ne bucură faptul că în final statul are o altă viziune asupra încălcărilor, însă aceste încălcări ale activității mai puțin legale aparțin mai multor organe. Cred că în acest caz, Ministerul Justiției nu poate prezenta de unul singur o soluție care ar întruni viziunea tuturor părților implicate”, a spus Anatol Stepuleac, reclamantul unei plângeri la CEDO.

Fratele său, Gheorghe Stepuleac, a spus că o cerință a sa, în schimbul înțelegerii amiabile, ar fi să-i vadă încarcerări pe fostul șef de stat, ministrul de Interne și procurorul general, astfel încît să vadă care sînt condițiile de detenție.

Avocații reclamanților spun că, în caz de semnare a declarației de către Guvern, statul va fi scutit de achitarea prejudiciilor de circa 70 mii euro, întrucît fiecare cauză ar costa circa 10 mii euro. În același timp, avocații susțin că scopul urmărit de clienții lor nu este obținerea unui beneficiu material, ci recunoașterea de către organele de forță că au greșit atunci cînd i-au acuzat.

În scurt timp avocații urmează să dea un răspuns ministrului Justiției despre decizia pe care au luat-o.

Asigurarea accesului la informație trebuie să devină o prioritate pentru noua guvernare

Experți care au elaborat un raport ce vizează starea accesului la informație în R. Moldova în ultimele trei luni declară că pentru noua guvernare asigurarea accesului la informațiile de interes public trebuie să devină o prioritate.

Raportul realizat de experți din domeniul mass-media și organizații neguvernamentale sub egida Centrului „Acces-info” a constatat că în ultimele trei luni nivelul accesului la informație a continuat să scadă. Pe o scară de la 0 la 5 puncte acesta a fost notificat cu două puncte, în timp ce în primul trimestru al anului curent acest indice era de 2,2 puncte. Cel mai bun indice al nivelului accesului la informație a fost înregistrat în ultimele trei luni ale anului precedent – 2,4 puncte.

Pe parcursul ultimelor trei luni, potrivit raportului, au fost frecvente cazurile de ignorare, de nerespectare de către funcționari a legislației privind accesul la informație, a sporit numărul de cazuri în care jurnaliștilor le-a fost îngăduit accesul la informație. „Acest fapt accentuează discrepanța dintre declarațiile oficialilor privind importanța accesului la informație și transparenței în procesul decizional și realitate”, constată experții.

Elaborarea celui de-al șaptelea raport privind evaluarea accesului la informațiile oficiale în Republica Moldova a fost sprijinită financiar de Fundația Soros-Moldova.

● CIDDC

MONITORUL OFICIAL al Drepturilor Copilului în Moldova, nr. 9(13) / septembrie 2009

Vocea copiilor din Republica Moldova a fost exprimată, la Geneva, la sediul Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului, anunță, în subiectul său central, MONITORUL OFICIAL al Drepturilor Copilului în Moldova, Nr. 9 (13), din septembrie 2009.

Vocea copiilor din Moldova despre propria implicare în monitorizarea Convenției privind Drepturile Copilului a fost exprimată, în aceste zile, la Geneva, la un atelier de lucru, de către unul dintre copiii care au participat la elaborarea Primului Raport al Copiilor din Moldova privind Drepturile Copilului.

Daniela Gancear, unul dintre cei

În timpul sesiunilor de la Geneva, copiii, reprezentând toate părțile lumii: Bangladesh, Hong Kong (China), Kenya, Republica Moldova, Peru și Țara Galilor (Marea Britanie), au formulat propuneri pentru îmbunătățirea modului în care Comitetul de la Geneva examinează Rapoartele statelor despre respectarea Convenției ONU privind

Drepturile Copilului, ajunsă în acest an la cea de-a 20-a aniversare de la adoptare.

În opinia copiilor, ei au nevoie de o atmosferă mai puțin încordată, de o atitudine prietenoasă, mai puțină solemnitate și de prezentarea raportului și organizarea discuțiilor în limba maternă.

Atelierul de la Geneva, care a urmat primei reuniuni de la Londra, din aprilie 2009, a fost organizat de Alianța pentru Drepturile Copilului din Anglia (www.care.org.uk) și Grupul ONG-urilor pentru Convenția ONU privind Drepturile Copilului (www.childrightsnet.org) și a fost consacrat îmbunătățirii par-

– 6 mii de manuale pentru părinți și ghiduri pentru profesioniști: răspuns transfrontalier la fenomenul copiilor rămași singuri acasă în Republica Moldova și România.

– Radio France Internațional: migranții stabiliți în Franța vor avea un ghid de comunicare, elaborat la Chișinău. O carte, scrisă în Republica Moldova, pentru părinții care pleacă la muncă în străinătate, va fi tradusă și adaptată în limba franceză, pentru a fi folosită ca resursă de comunicare între părinții emigranți din Franța și copiii lor care au rămas acasă în țările de origine, părinți și copii de naționalitate română, bulgară, ucraineană, nigeriană sau marocană.

– Atelierul video „One Minutes Junior”. Pentru a doua oară în istoria sa, atelierul „One Minutes Jr.” a ajuns în Republica Moldova, de data aceasta fiind găzduit la un internat pentru copii.

Monitorul oficial al Drepturilor Copilului în Moldova consemnează activitățile copiilor din Grupul de Lucru al Copiilor pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului, creat de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) în iulie 2008. Inițiativa CIDDC este realizată în cadrul proiectului „Copiii monitorizează respectarea propriilor drepturi”, cu sprijinul acordat de Orga-

MONITORUL OFICIAL al Drepturilor Copilului

BULETIN INFORMATIV AL GRUPULUI DE LUCRU AL COPILOR PENTRU MONITORIZAREA DREPTURILOR COPILULUI ÎN MOLDOVA

Nr. 9 (13) / SEPTEMBRIE 2009

20 de coautori ai Raportului Copiilor din Moldova, a formulat propuneri de îmbunătățire a procesului de raportare asupra Convenției privind Drepturile Copilului, în atelierul organizat la 25 și 26 septembrie 2009, la sediul Comitetului pentru Drepturile Copilului de la Geneva.

„Mă bucur că am avut posibilitatea să particip la ședințe de acest rang și m-a impresionat faptul că am reușit să atragem atenția asupra unor detalii importante pentru noi – starea de spirit și emoțiile pe care le trăim – atunci când vorbim despre drepturile noastre în fața Comitetului pentru Drepturile Copilului”, spune Daniela Gancear.

Președintele Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului, Cezar Gavriluc, care a vorbit în acest atelier despre experiența de implicare a copiilor din Moldova în monitorizarea propriilor drepturi, a remarcat, întors la Chișinău, că „membrii Comitetului au fost acum mai deschiși ca de obicei să exploreze opiniile copiilor”.

tipării copiilor la procesul de raportare asupra Convenției privind Drepturile Copilului. Unul dintre subiectele atelierului din septembrie a fost consacrat elaborării a două ghiduri – primul adresat copiilor și al doilea destinat organizațiilor nonguvernamentale – pentru a valorifica experiența copiilor și ONG-urilor în raportarea asupra Convenției privind Drepturile Copilului.

Alte titluri ale ediției:

nizația Suedeză „Salvați Copiii”, Guvernul Statelor Unite ale Americii și Reprezentanța UNICEF în Moldova.

Mesajul Grupului de Lucru al Copiilor pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului este: „În Moldova toate lucrurile trebuie să înceapă cu dreptul. Cu dreptul copilului”.

Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC).

Mai mulți europarlamentari insistă pentru un ajutor financiar solid Republicii Moldova

Mai mulți deputați din Parlamentul European (PE) susțin ideea că UE ar trebui să acorde R. Moldova un ajutor financiar serios pentru depășirea crizei economice. Declarațiile au fost făcute în cadrul ședinței Comitetului pentru Afaceri Externe al PE, la care a participat și prim-ministrul R. Moldova.

„Succesul dumneavoastră este legat de solidaritatea noastră. R. Moldova are nevoie de un ajutor financiar concret din partea UE”, a declarat europarlamentarul din Slovenia, Jelko Kacin.

Krzysztof Lisek, europarlamentar polon, a menționat că trecutul Poloniei este asemănător cu prezentul R. Moldova. Potrivit lui, anume o susținere financiară externă puternică ar ajuta R. Moldova să iasă din criza pe care o trăiește.

În același timp, premierul moldovean Vlad Filat a fost întrebat de către deputații PE care este situația cu creditul de 500 mln dolari, promis de Rusia.

În acest context, Filat a declarat că prima tranșă din creditul promis, cea de 150 mln dolari, a trecut procesul de ratificare în Duma de Stat a Federației Ruse. Referindu-se la detaliile acordării creditului, Filat a menționat că aceste 150 mln dolari au fost preconizate de către fosta guvernare pentru finanțarea deficitului bugetar. „S-a urmărit un credit electoral, pentru un plus de imagine pentru Partidul Comuniștilor (PCRM)”, a menționat Filat. „Noi am transmis mesajul nostru Federației Ruse că sîntem disponibili să accesăm acest credit. La summit-ul CSI de la Chișinău din octombrie urmează să discutăm acest aspect cu președintele rus Dmitri Medvedev”, a mai spus Filat la ședința PE.

Vlad Filat a vorbit și despre acordul cu FMI, care se așteaptă să fie încheiat în curînd. „În urma încheierii acestui acord, noi vom obține și alte finanțări din exterior. Este foarte important acum să recitim bugetul”, a declarat Filat.

Noul premier anunță schimbări radicale la Ministerul Apărării

„Vă asigur că Armata Națională va avea sprijinul statului în modernizarea și transformarea structurilor sale. Una din cele mai stringente probleme care afectează activitatea Armatei Naționale este asigurarea cu spațiul locativ a militarilor. Am solicitat ministrului Apărării să efectueze o evaluare amplă a stadiului actual de asigurare cu apartamente, astfel încît să găsim soluții care să producă un impact pozitiv privind îmbunătățirea calității vieții militarilor”.

Declarațiile aparțin prim-ministrului Vlad Filat, care a efectuat la 28 septembrie prima sa vizită de lucru în calitate de șef al Guvernului la Ministerul Apărării al R. Moldova, transmite un comunicat de presă al instituției.

În cadrul adunării cu efectivul militar și civil din corpul de comandă al Armatei Naționale, șeful cabinetului de miniștri a declarat că atitudinea Guvernului R. Moldova față de Armata Națională se va schimba radical.

Potrivit aceluiași comunicat de presă, Ministrul Apărării, Vitalie Marinuță, a mulțumit conducerii țării pentru încrederea acordată, menționînd că este hotărît să-și depună toată priceperea și cunoștințele pentru a impulsiona procesul de modernizare și dezvoltare a Armatei Naționale în conformitate cu standardele europene.

Premierul Filat și-a exprimat convingerea că Armata Națională va contribui și pe viitor la întărirea statalității Republicii Moldova, iar numirea lui Vitalie Marinuță în funcția de ministru al Apărării este dovada faptului că Republica Moldova se îndreaptă cu pași fermi spre crearea unui stat de drept, bazat pe supremația legii și pe respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

PROMULGAREA LEGII PRIVIND RATIFICAREA ACORDULUI CE PREVEDE ALOCAREA UNUI CREDIT SUPLEMENTAR

Mijloacele suplimentare vor fi utilizate pentru extinderea măsurilor implementate în cadrul proiectului, costul total al cărora a constituit anterior 21 mln dolari SUA. Acordul prevede, de asemenea, prelungirea termenului de implementare a proiectului pînă la 30 iunie 2012. Proiectul RISP II a fost lansat în iunie 2006 și este cea de-a doua etapă a Programului de investiții și servicii rurale, cofinanțat de Agenția suedeză pentru dezvoltare internațională (SIDA) sub formă de grant în volum de 6 mln dolari SUA. Proiectul a fost chemat să contribuie la reducerea sărăciei și stimularea creșterii economice în perioada postprivatizare în agricultură și sectorul rural prin îmbunătățirea accesului fermierilor și întreprinzătorilor rurali la cunoștințe, know-hou și finanțare, precum și la consolidarea activității pe termen lung a instituțiilor private și publice. Datorită implementării programului RISP (RISP I și II) în Moldova au fost create peste 1,7 mii întreprinderi, 7 mii locuri noi de muncă, cu precădere în localitățile rurale. Anual peste 350 mii de fermieri beneficiază de serviciile Agenției de dezvoltare rurală ACSA creată cu sprijinul RISP.

Fiecare al șaptelea locuitor al R. Moldova are peste 60 de ani

La 1 ianuarie 2009 populația R. Moldova număra 3,567 mln de persoane, dintre care 490,5 mii au peste 60 de ani.

Surse din cadrul Biroului Național de Statistică au relatat că fiecare al doilea veteran are 60-69 de ani, iar 13,8% au peste 80 de ani. În același timp, 61% din vîrstnici sînt femei, iar două treimi locuiesc în mediul rural.

Principalele cauze ale mortalității vîrstnicilor sînt bolile aparatului circulator (70,5% din totalul decedaților din această grupă de

vîrstă), tumorile maligne (11,3%) și bolile aparatului digestiv (6,8%).

Pe parcursul unui an au decedat circa 12,8 mii de bărbați vîrstnici – cu 3 mii mai puțin decît femeile.

Rata mortalității vîrstnicilor în Moldova a constituit 58 la o mie de locuitori, față de 60 în anul 2006 și 2007 și 64 în anul 2005. La oraș acest indice echivalează cu cel de anul trecut de 48, iar la sate – 64. Mortalitatea în rîndul bărbaților este de 66 la o mie de locuitori, iar

în rîndul femeilor – 53.

Rata medie a vieții femeilor ce au atins vîrsta de 60 ani constituie 18,34 ani, iar a bărbaților – 15,08 ani. Speranța de viață la vîrstnicii din mediul urban este mai mare cu 1,65 ani decît la cei din rural.

Într-un an au fost înregistrate 14 mii de cazuri noi la persoanele de peste 60 de ani. Din numărul total al invalizilor din această categorie de vîrstă, practic fiecare a treia a devenit invalid din cauza tumorilor maligne, 29% în

urma bolilor aparatului circulator, iar fiecare al șaptea din cauza bolilor ochiului.

La începutul anului 2009, la evidența organelor de protecție socială se aflau 621,4 mii pensionari sau cu 2 mii persoane mai mult comparativ cu anul precedent. Aproape 70% din pensionari au peste 65 de ani.

80,8 mii de persoane în etate sînt angajați oficial și continuă să lucreze. Pensia medie pentru vîrstă este de aproape două ori mai mică decît minimul de existență.

• La solicitarea cititorilor

Aspecte generale cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie

Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie stabilește bazele juridice și organizatorice ale activității de prevenire și de combatere a violenței în familie, autoritățile și instituțiile abilitate cu funcții de prevenire și de combatere a violenței în familie, mecanismul de sesizare și soluționare a cazurilor de violență. Conform prevederilor legii menționate, subiecți ai violenței în familie sînt: agresorul și victima cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini și apatrizii care locuiesc pe teritoriul ei. Aceștia pot fi:

a) în condiția conlocuirii – persoanele aflate în relații de căsătorie, de divorț, de con-

nire și combatere a violenței în familie. Autoritățile abilitate cu funcții de prevenire și combatere a violenței în familie sînt obligate să reacționeze prompt la orice sesizare. Cazurile de violență în familie pot fi supuse medierii, la cererea părților. Mediarea se efectuează de către mediator atestați, iar în lipsa acestora, de către comisiile pentru probleme sociale, cu participarea, după caz, a asistentului social.

Persoanele care pot depune cerere despre comiterea actelor de violență în familie sînt:

a) victima;
b) în situație de criză, membrii de familie;

b) temporar de reședință al victimei dacă aceasta a părăsit domiciliul pentru a evita continuarea violenței directe;

c) de reședință al agresorului;

d) în care victima a căutat asistență;

e) în care a avut loc actul de violență.

Pentru depunerea în instanța de judecată a cererii despre comiterea actelor de violență în familie nu se plătește taxă de stat.

Cererea depusă în organul afacerilor interne se examinează conform procedurii prevăzute de legislația în vigoare. Cererea depusă în instanța de judecată se examinează conform Codului de procedură

d) interdicerea de a vizita locul de muncă și de trai al victimei;

e) obligarea, pînă la soluționarea cazului, de a contribui la întreținerea copiilor pe care îi are în comun cu victima;

f) obligarea de a plăti cheltuielile și daunele cauzate prin actele sale de violență, inclusiv cheltuielile medicale și cele de înlocuire sau reparare a bunurilor distruse sau deteriorate;

g) limitarea dispunerii unilaterale de bunurile comune;

h) obligarea de a participa la un program special de tratament sau de consiliere dacă o asemenea acțiune este determinată de instanța de judecată ca fiind necesară pentru reducerea violenței sau dispariția ei;

i) stabilirea unui regim temporar de vizitare a copiilor săi minori;

j) interdicerea de a păstra și purta armă.

Responsabilitatea de informare a agresorului despre ordonanța de protecție și de aplicare a acesteia revine inspectorului de sector în colaborare cu asistentul social. Măsurile de protecție menționate mai sus se aplică pe un termen de pînă la 3 luni, pot fi retrase odată cu dispariția pericolului care a condiționat luarea acestor măsuri și pot fi prelungite în cazul unei cereri repetate sau al nerespectării condițiilor prevăzute în ordonanța de protecție. Aplicarea măsurilor de protecție nu împiedică inițierea procedurii de divorț, partajării averii comune, decăderii din drepturile părintești, luării copilului fără decădere din drepturile părintești și altor acțiuni prevăzute de legislația în vigoare. Supravegherea îndeplinirii măsurilor de protecție stabilite de instanță ține de competența organelor afacerilor interne, organelor de asistență socială și altor organe, după caz. Instanța de judecată poate retrage măsurile de protecție la cererea întemeiată a victimei. În cazul victimelor copii și persoane aflate în stare de neputință, examinarea de către instanță a cazului este obligatorie. Contestarea ordonanței de protecție se face în conformitate cu legislația în vigoare.

cubinaj, de tutelă și curatelă, rudele lor pe linie dreaptă sau colaterală, soții rudelor, alte persoane întreținute de acestea;

b) în condiția locuirii separate – persoanele aflate în relații de căsătorie, copiii lor, inclusiv cei adoptivi, cei născuți în afara căsătoriei, cei aflați sub tutelă sau curatelă, alte persoane aflate la întreținerea acestora.

Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie garantează victimei apărarea drepturilor și intereselor legitime. Persoanele cu funcție de răspundere, alte persoane care cunosc existența unui pericol pentru viața și sănătatea unei potențiale victime trebuie să comunice acest fapt autorităților abilitate cu funcții de preve-

c) persoanele cu funcție de răspundere și profesioniști care vin în contact cu familia;

d) autoritatea tutelară;

e) alte persoane care dețin informații despre pericolul iminent de săvîrșire a unor acte de violență sau despre săvîrșirea lor.

Cererea despre comiterea actelor de violență în familie se depune:

a) la organul afacerilor interne;

b) în instanța de judecată;

c) la organul de asistență socială și de protecție a familiei și copilului;

d) la autoritatea administrației publice locale.

Cererea se depune la locul:

a) de domiciliu al victimei;

civilă, Codului de procedură penală. Cererea depusă în orice autoritate abilitată cu funcții de prevenire și combatere a violenței în familie este readdressată conform competenței în decursul unei zile lucrătoare. Instanța de judecată emite, în 24 de ore de la primirea cererii, o ordonanță de protecție, prin care poate oferi asistență victimei, aplicînd agresorului următoarele măsuri:

a) obligarea de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de proprietate asupra bunurilor;

b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei;

c) obligarea de a nu contacta victima, copiii acesteia, alte persoane dependente de ea;

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

După desfacerea căsătoriei am păstrat numele de familie a fostului soț. El însă insistă ca să mi-l schimb. Vreau să știu dacă am eu dreptul să-l mențin în continuare.

**Victoria Dubrovski,
mun. Chișinău**

Situația alegerii numelui de familie de către soți și schimbării acestuia este reglementată de articolul 17 din Codul familiei care prevede că:

„(1) La încheierea căsătoriei, soții, la dorință, își aleg numele de familie al unuia dintre ei sau cel format prin conexarea numelor ambilor ori fiecare dintre ei își păstrează numele de familie pe care l-a purtat pînă la căsătorie, ori conexează numele de familie al celui alt soț la numele de familie propriu.

(2) Conexarea numelor de familie nu se admite cînd cel puțin unul dintre ele este dublu.

(3) Schimbarea numelui de familie al unuia dintre soți nu implică schimbarea numelui de familie al celui alt soț.

(4) În momentul înregistrării divorțului, soții pot păstra numele de familie ales la încheierea căsătoriei sau pot reveni la numele de familie purtat pînă la încheierea acestei căsătorii”.

Vreau să vă întreb dacă administrația poate să mă concedieze în cazul reorganizării firmei unde lucrez, avînd copii minori și aflîndu-mă în prezent în concediu de maternitate?

**Elena Vulpe,
Bender**

Conform art.86 alin.(2) din Codul muncii nu se admite concedierea salariului în perioada aflării lui în concediu medical, în concediu de odihnă anual, în concediu

de studii, în concediu pentru îngrijirea copilului în vîrstă de pînă la 6 ani, precum și în perioada detașării, cu excepția cazurilor de lichidare a unității.

La cel sărac nici boii nu trag

Majoritatea bugetelor locale nu au putut face față recesiunii. Astfel, autoritățile locale au redus cheltuielile pentru proiectele de investiții și logistică.

„Pentru a menține nivelul salarial actual, vor trebui reduse drastic, în unele cazuri cu peste 50 la sută, cheltuielile pentru anumite servicii, printre care încălzirea și energia electrică în instituțiile publice, produsele alimentare pentru copii în grădinițe și școli”, spun autorii unui studiu, lansat recent la Chișinău.

La nivel individual și la nivel de uz casnic, studiul constată că cel mai mare impact s-a înregistrat în sfera consumului, ca rezultat direct al scăderii remitențelor de la membrii de familie care lucrează în străinătate.

Odată cu remitențele au scăzut investițiile directe străine cu 60%, transferurile guvernamentale la bugetele locale cu 20 la sută, iar numărul șomerilor crește de la o zi la alta.

„Este nevoie urgentă de un dialog transparent și permanent între Ministerul Finanțelor și autoritățile publice locale sau raionale pentru a conveni asupra unei revizuirii corecte și transparente de buget pentru anul 2009 și mai departe”, consideră autorii publicației. În același timp, reprezentanții autorităților publice locale ar trebui să fie disponibili pentru a începe dialogul cu organizațiile financiare internaționale și donatorii bilaterali.

Studiul intitulat „Impactul crizei financiare globale asupra comunităților locale din Moldova” a fost realizat de Expert Grup, la comanda Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova.

Populația Moldovei scade anual cu 8000 de persoane

În ultimii 10 ani, populația Republicii Moldova a scăzut în medie cu 8000 de persoane anual, ceea ce constituie aproximativ echivalentul a șase sate cu un număr mediu de locuitori de 1300 persoane, semnalează Fondul ONU pentru Populație (UNFPA) într-un comunicat.

Conform prognozelor ONU, confirmate și de studiile Academiei de Științe a Moldovei, către 2050, numărul populației Basarabiei va scădea cu un milion de persoane, iar către anul 2130 populația se poate reduce aproape la jumătate, ajungînd la 1 500 000 de persoa-

ne (conform Institutului de Demografie din Viena).

Cauzele acestei situații sînt multiple. Femeile nasc mai puțini copii, ca urmare a unei tendințe generale de implicare tot mai activă în cîmpul muncii, dar și din cauza lipsei unei infrastructuri de îngrijire a micuților bine consolidată.

În medie, o femeie naște în prezent cîte 1 sau 2 copii, aproape de două ori mai puțin decît ar fi indicat, cel puțin pentru înlocuirea în timp a generațiilor. Pe de altă parte, se constată o rată înaltă a mortalității, în special în rîndul persoanelor apte de muncă, ca urmare a condițiilor precare de trai, stres, acces redus la servicii de sănătate, dar și din cauza accidentelor de muncă și de circulație rutieră.

Citații în judecată

Judecătoria Cahul, în conformitate cu cerințele art. 108 și art. 103 a CPC al RM, solicită prezentarea cet. Chiurpea Maria Gheorghe, născută la 19.05.1966, cu domiciliul în Cahul, str. M. Viteazul nr.2/56, pentru data de 19 octombrie 2009, ora 16.00, la ședința de judecată (Cahul, str. Victoriei nr.8, bir. 203) în calitate de pîrît în pricina civilă nr. 2-1375 intentată de Chiurpea Ivan către Chiurpea Maria privind desfacerea căsătoriei.

Pîrîtului i se propune să prezinte probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a unor astfel de probe și de neprezentare a lui în instanță, pricina va fi examinată în lipsa lui și a probelor de care dispune.

Judecător **Ggenadie Eni**

Judecătoria Cahul, în conformitate cu cerințele art. 108 și art. 103 a CPC al RM, solicită prezentarea cet. Goldur Alexei, anul nașterii 08.04.1976, cu domiciliul în Cahul, str. Nencev nr. 41, pentru data de 26 octombrie 2009, ora 10.00, la ședința de judecată (Cahul, str. Victoriei nr. 8, bir. 203) în calitate de pîrît în pricina civilă nr. 2-1373 intentată de Goldur Aliona către Goldur Alexei privind desfacerea căsătoriei.

Pîrîtului i se propune să prezinte probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a unor astfel de probe și de neprezentare a lui în instanță, pricina va fi examinată în lipsa lui și a probelor de care dispune.

Judecător **Ggenadie Eni**

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC„IteX Consult” SRL, pentru data de 6 octombrie 2009, ora 10.30 la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SC „Maxlinie MCS” privind încasarea sumei de 14 951 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente

Judecător **Ion Stepanov**

Judecătoria Economică de Circumscripții solicită prezenta-re obligatorie a reprezentantului SRL„Espason-Grup” mun. Chișinău, str. P. Zadnipru nr.14/1, apt.(of) 1, pentru data de 19 octombrie 2009, ora 12.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît pe cauza civilă inten-tată de SRL „Agat-D” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente

Judecător **Z. Talpalaru**

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC„Emelian-Z” SRL, pentru data de 17 noiembrie 2009, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Al-maian” către SC„Emelian-Z” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător **N. Plugari**

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului „Praatas” SRL, pentru data de 19 noiembrie 2009, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît pe cauza civilă.

Judecător **V. Orîndaș**

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezen-tarea obligatorie a reprezentanților SRL „Larprest” mun. Băl-ți, pentru data de 20 noiembrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SA „European Drinks Import Export” privind încasarea datoriei.

Prezența părților este obligatorie.

Judecător **I. Gancear**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Macovenciuc Victor, pentru data de 15 octombrie 2009, ora 12.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.55) în ca-litate de pîrît pe cauza civilă intentată de BC „Moldova Agro-indbank”.

Judecător **Ion Țurcan**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Eruhin Nicolai, domiciliat în Chișinău, str. Pietrarilor nr.1, pen-tru data de 19 octombrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.49) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acțiunea Cicilei Eruhin privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **N. Mazur**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Jaafar Abdo, domiciliat în Chișinău, str. M. Kogălniceanu nr.7, apt.12, pentru data de 19 octombrie 2009, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.49) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acțiunea cet.Lebedeva Irina privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător **N. Mazur**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Prunici Iuliana, pentru data de 21 octombrie 2009, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.59) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acțiunea reclamantului Devder Maria privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător **Ștefan Niță**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea re-prezentantului SRL „Cassa Panca” cu sediul în Chișinău, str. Bernardazzi nr. 4, bir. 5, pentru data de 21 octombrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.61) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Centrul Pentru Pro-tecția Consumatorilor – Repesciuc Tatiana – privind rezilierea contractului.

Judecător **Djeta Chistol**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Maximova Irina cu domiciliul în Bender, str. B. Vostania nr. 3 apt. 44, pentru data de 21 octombrie 2009, ora 15.00, la șe-dința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.61) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Procuratura Centru în interesele lui Teacenco Anatol privind anularea testamentului.

Judecător **Djeta Chistol**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Babără Valeriu Vasile, pentru data de 23 octombrie 2009, ora 16.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.43) în cali-tate de reclamat pe cauza civilă la acțiunea reclamantului Cuce-reavii Victor privind încasarea datoriei.

Judecător **A. Andronic**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Grubîi Artur, a.n. 15.03.1987 cu domiciliul în mun. Chișinău, Durlești, str. Flo-rilor nr. 23, și Cuțulab Petru a.n. 22.09.1972, cu domiciliul în mun. Chișinău, Durlești, str. Gribov nr.4, apt.6, pentru data de 16 octombrie 2009, ora 12.00, la ședința de judecată (str. M. Vi-teazul nr. 2, bir. 506) în calitate de pîrîți pe cauza civilă intentată de BA „Moldova-Agroindbank” către Grubîi Artur și Cuțulab Petru privind încasarea datoriei.

Judecător **Silvia Gîrbu**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Dvorniciuc Artur, pentru data de 12 octombrie 2009, ora 14.00, la ședința de jude-cată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 618) în calitate de pîrît pe cauza civilă la cererea lui Florea Vasile.

Judecător **S. Lazari**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Gorea Pavel, pentru data de 16 octombrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 613) în calitate de pîrît la examinarea cauzei SAR „Donaris Group” SA privind încasarea sumei.

Judecător **A.Panov**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Efratov Evgheni, pentru data de 12 octombrie 2009, ora 13.15, la ședința de ju-decată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Efratov Angela, privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător **Lilia Lupașco**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Conoplin Alexandru, dom. în Chișinău, str. V. Alecsandri nr. 102, apt. 8, pentru data de 15 octombrie 2009, ora 13.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 24) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de ÎM „Moldavian-Auto-Center” SRL privind repararea prejudiciului material.

Judecător **Stella Bleșceaga**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cojocar Viorica, pentru data de 2 noiembrie 2009, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 19) în calitate de reclamată pe cauza civilă intentată la acțiunea Bivol Semion, Pațanovschi Svetlana către Cojocar Viorica și Fulga Vitalie privind recunoașterea nulității actelor juridice.

Prezența este obligatorie.

Judecător **Cornelia Vârlan**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Fabbri Ugo, a. n. 29.04.1961, pentru data de 17 noiembrie 2009, ora 16.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Cașciuc Olesea privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Oleg Melniciuc**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Umarov Abubacar, pentru data de 16 octombrie 2009, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 17) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de I. Umarova privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Bigovschi Elena, pentru data de 20 octombrie 2009, ora 16.00, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 17) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SC „Ameri-trex-Prest” SRL către Bigovschi Elena și Silitraru Ana privind încasarea datoriei.

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecătoria Nisporeni solicită prezentarea cet. Chicu Vic-tor Petru cu viza de domiciliu în Nisporeni, str. Suveranității nr. 11, apt. 8, pentru data de 20 octombrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (Nisporeni, str. Ion Vodă nr.5) în calitate de reclamat pe cauza civilă nr. 2-474/09 privind repararea pre-judiciului cauzat.

Judecător **Rodica Costru**

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Sud Expres”, pentru data de 26 octombrie 2009, ora 11.10, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă la cererea SRL „Olfil-Prom” privind încasarea sumei de 20 135 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ion Stepanov**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cerneaev Valeri Nicolai, pentru data de 19 octombrie 2009, ora 12.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 44) în cali-tate de reclamat pe cauza civilă la acțiunea ICS „Easy Credit” privind încasarea datoriei.

Judecător **D. Sușchevici**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Stolearov Leonid, pentru data de 20 octombrie 2009, ora 9.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 613) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile la cererea cet. Cецrighina Tamara privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Ana Panov**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Zubrițchii Alexandru Grigore, pentru data de 16 octombrie 2009, ora 9.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 613) în calitate de pîrît la examinarea cauzei IMGFL nr. 14 către Nesterova Elena, Zubrițchii Alexei privind încasarea datoriei la serviciile comunale.

Judecător **Ana Panov**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Sîrbu Sergiu Vasile, pentru data de 20 octombrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 502) în calitate de reclamat pe cauza civilă după acțiunea reclamantei Dumitriu Olga privind încasarea pensiei de întreținere.

Judecător **L. Pruteanu**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ciușca Inna, pentru data de 19 octombrie 2009, ora 14.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît pe cauza civilă nr.2-3175/09 la cererea cet. Cudrițchi Alexandru către Marchitan Dumitru și Ciușca Inna privind de-clararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare.

Judecător **Galina Moscalciuc**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Melnic Mariana, pentru data de 22 octombrie 2009, ora 8.40, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît pe cauza civilă nr.2-3655/09 la cererea lui Anghel Eugeniu privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Galina Moscalciuc**

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Bujac Rodica”, pentru data de 21 octombrie 2009, ora 13.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Lilcora” mun. Chișinău privind încasarea sumei de 3764,67 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ion Stepanov**

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezenta-re obligatorie a reprezentantului SRL „Epopeea”, pentru data de 5 octombrie 2009, ora 11.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examina-re cauzei civile a SRL „Cvisbis” privind încasarea datoriei.

Judecător **I. Gancear**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Reabcov Dumitru, pentru data de 22octombrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 43) în calitate de reclamat pe cauza civilă intentată de reclamantul CIA „Asito” SA privind instituirea prejudiciului material.

Judecător **A. Andronic**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Morari Elena, pentru data de 6 octombrie 2009, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Morari Sergiu privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **I. Timofei**

Judecătoria Cantemir solicită prezentarea cet. Bolocan Do-rin Grigore, domiciliat în satul Gotești, Cantemir, pentru data de 3 noiembrie 2009, ora 14.00, la ședința de judecată (Cante-mir, str. Testemițanu nr. 2, bir. 7) în calitate de pîrît pe cauza ci-vilă intentată la cererea Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” SA privind restituirea prejudiciului material.

Judecător **T. Berdilă**

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Golubcov Rus-lan, pentru data de 19 octombrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (Soroca, str. Independenței nr. 62, bir. 1) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Alexandru Negru**

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Țarălungă Na-dejda, pentru data de 19 octombrie 2009, ora 9.30, la ședința de judecată (Soroca, str.Independenței nr. 62, bir. 1) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Alexandru Negru**

Aniversări

Constantin Gurschi, judecător CSJ – 60 de ani

Mult stimte domnule Constantin Gurschi, Acest început de sublimă toamnă este cu totul special pentru dumneavoastră, deoarece vă aduce în prag un oaspete drag – aniversarea zilei de naștere.

Ați reușit să cuceriți prin forța inteligenței, prin seriozitate, prin profesionalism.

Pentru tot ceea ce reprezentați vă adresăm și noi în această zi semnificativă acest sincer și cald mesaj de felicitare. Vă dorim din adâncul sufletului să aveți parte de cele mai frumoase împliniri pe plan personal și profesional, viață lungă și frumoasă trăită alături de cei dragi inimii dumneavoastră.

La mulți ani!

Golban Gheorghe Ion, șeful Secției juridice și resurse umane „Gările și Stațiile auto” – 50 de ani

Mult stimate domnule Gheorghe Golban, Ziua frumoasei dumneavoastră aniversări ne oferă plăcuta ocazie de a vă adresa acest cald și sincer mesaj de felicitare pentru tot ceea ce reprezentați.

În mod deosebit prețuim răbdarea, perseverența exigența, tenacitatea – calități de care dați dovadă în tot ceea ce faceți. Astfel, dumneavoastră sînteți un exemplu elocvent de dăruire profesională și de demnitate umană, un om optimist, viguros, onest, chibzuit...

Cu prilejul celei de-a 50-a aniversare vă dorim multă sănătate, bucurie, și multe împliniri pe plan personal și profesional.

La mulți ani!

Sergiu Lazari, judecător Buiucani – 50 de ani

Mult stimate domnule sergiu Lazari,

Aniversarea frumoasei dumneavoastră vîrste ne oferă plăcutul prilej pentru a vă aduce cele mai calde felicitări însoțite de sublimă cuvinte și deosebite sentimente.

Pentru devotamentul și dragostea față de oameni ce o purtați în suflet, pentru că ați ales ca destin să sluiți cu credință dreptății și adevărului ne alăturăm celor ce vă doresc în această zi de o semnificație aparte pentru dumneavoastră, tradiționalul dar și semnificativ **La mulți ani!**

Vă dorim să aveți parte de multă sănătate, bunăstare, fericire, iar pe plan profesional vă dorim noi realizări și succese remarcabile.

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere **Nina Velea**, judecător Cahul; **Ion Gancear**, judecător JE Circumscripție; **Afanasii Curdov**, vicepreședintele CA Comrat; **Cornelia Vicleanschi**, procuror, șef al Secției generale din cadrul Aparatului Procurorului General; **Ion Roșca**, procuror militar Chișinău.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani! Cu profund respect, membrii Consiliului de administrație al Uniunii Juriștilor,

Echipa Dreptul și Revista națională de drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Mărește-ți porția zilnică

Cîte porții de legume și fructe mîncăți într-o zi? Medicii recomandă să consumați între 5 și 9 porții pentru că ele conțin puține calorii, sînt bogate în fibre, substanțe nutritive și antioxidanți. Așadar, dacă vreți să trăiți mult și să aveți o viață sănătoasă, este bine să mîncăți cît mai multe fructe și legume. Examiner vă propune cîteva idei de mîncăruri bazate pe fructe și legume.

Micul dejun:

- morcov dat pe răzătoare, amestecat cu dovlecel și mere
- amestecați banane sau fructe de pădure cu fulgi de ovăz sau de cereale
- dacă vreți să mîncăți omleta, puteți pune în ea diverse legume
- la clătite puteți pune felii de fructe în loc de sirop.

Prînzul:

- la sendviș nu uitați să adăugați legume
- vă puteți prepara o salată din cît mai multe tipuri de legume
- supa de legume este foarte sănătoasă, iar dacă alegeți să consumați supa din conservă puteți adăuga în ea diverse legume proaspete.

Cina:

- dacă mîncăți spaghetti, puteți pune în sos legume tăiate foarte fin
- puteți consuma legume și ca garnitură la carne
- piureul de legume este o garnitură delicioasă pe care o puteți folosi la diverse mîncăruri
- nu uitați să aveți lîngă dumneavoastră, în timpul cinei, un pahar cu suc proaspăt din fructe și legume.

Obezitatea provoacă cancerul

Cel puțin 124 000 de noi cazuri de cancer înregistrate în 2008, în Europa, ar putea fi cauzate de supraponderabilitate, potrivit unui studiu realizat de specialiștii britanici.

Cele mai multe cazuri noi de cancer ce ar putea fi cauzate de kilogramele în plus au fost înregistrate în rîndul femeilor din Cehia, Letonia și Bulgaria.

„Cu cît din ce în ce mai multe persoane s-au lăsat de fumat și din ce în ce mai puține femei au luat tratamente hormonale ca substitut, este posibil ca obezitatea să fi devenit cea mai mare cauză a cancerului la femei”, a precizat coordonatorul

studiului, dr. Andrew Renehan, de la Universitatea din Manchester, Marea Britanie.

Procentul pacienților cu cancer cauzat de obezitate variază de la țară la țară. Astfel, în Danemarca 2,1% dintre cazurile de cancer la femei și 2,4% la bărbați ar fi cauzate de supraponderabilitate. În Cehia însă cifrele sînt sensibil mai mari – 8,2% dintre cazurile de cancer la femei și, respectiv, 3,5% dintre cele în rîndul bărbaților au drept cauză obezitatea.

Potrivit aceluiași studiu, cele mai frecvente forme de cancer cauzate de obezitate sînt cancerul endometrial, cel de sîn și cancerul colorectal.

Caleidoscop

Cea mai scumpă oaie din lume costă aproape 300 000 de euro

Un berbec scoțian a devenit cea mai scumpă oaie din lume după ce a fost vîndut pentru o sumă record de aproape 300 000 de euro, la o licitație. Deveronvale Perfection a fost cumpărat de un fermier de lîngă Glasgow, care vrea să îl folosească pentru împerechere, sperînd la un profit cît mai mare.

Prețul a crescut așa de mult întrucît calitățile fizice ale berbecului sînt excelente. Vînzătorul Graham Morrison a declarat că nici nu a visat la o asemenea afacere.

Soluție inedită contra prostituției

Localnicii dintr-un oraș german s-au hotărît să ia atitudine împotriva prostituției. Și pentru că prostituția este o ocupație „murdară”, ei au găsit o soluție urît mirositoare pentru a o trata: untul stricat. Este vorba mai exact de acidul butiric, ce se găsește în untul stricat și este folosit uneori pentru a alunga animalele sălbatice.

Locuitorii din Vierlinden intenționează să folosească substanța urît mirositoare pentru a pune pe fugă prostituatele de pe străzi. Autoritățile spun că se tem că reputația orașului, situat aproape de granița cu Polonia va fi stricată de aceste femei.

Pe lîngă aruncarea acidului butiric asupra fetelor, lor li se vor face poze care vor fi postate pe internet. Nu toată lumea este însă încîntată de ideea localnicilor.

„Este o acțiune bolnavă, de discriminare, care îmi amintește de vîntările de vrăjitoare din Evul Mediu”, spune o reprezentantă a drepturilor femeilor din regiune.

Țările în care prostituția este legală sînt: Olanda, Danemarca, Grecia, Germania, Noua Zeelandă și Austria.

O creatură ciudată a speriat locuitorii unei localități din Panama

Vietatea, care seamănă cu Gollum din filmul Stăpînul Inelelor, a fost omorîtă cu pietre de un grup de tineri. Un grup de adolescenți din localitatea Cerro Azul, din Panama, au văzut o

vietate stranie ieșind dintr-o peșteră. Speriați, tinerii au aruncat cu pietre în animalul respectiv, pînă au omorît monstrul, de un metru și jumătate înălțime.

Potrivit adolescenților, creatura ar fi ieșit dintr-o peșteră situată chiar în apropierea locului unde adolescenții se jucau. Pentru că animalul respectiv venea spre ei, tinerii s-au speriat și l-au atacat cu pietre.

După ce l-au omorît, i-au aruncat corpul și au luat-o la fugă spre oraș. Aici și-au alertat părinții care la rîndul lor au anunțat autoritățile. Oamenii spun că nu au mai văzut un astfel de animal în viața lor: acesta seamănă cu personajul Gollum din filmul Stăpînul Inelelor. Experții vor analiza imaginile pentru a afla despre ce specie este vorba.

Berlusconi la numit iar „bronzat” pe Obama

Premierul italian Silvio Berlusconi, care în ultima vreme face din ce în ce mai mult gafe, a declarat, din nou, că președintele american Barack Obama este „bronzat”, însă de data aceasta a spus același lucru și despre prima doamnă a Americii, Michelle Obama.

„Vă aduc salutări de la o persoană care se numește... o persoană bronzată... Barack Obama”, a declarat Berlusconi, zîmbind, la Milano. „Nu o să vă vină să credeți, dar au mers împreună la băi de soare, soția sa este, de asemenea, bronzată”, a completat premierul italian în vîrstă de 72 de ani.

Premierul italian spune că Obama este un om plăcut și cu simțul umorului.

La reuniunea G20, care a avut loc în urmă cu o săptămînă, Michelle Obama a preferat să dea mîna cu Berlusconi, decît să îl îmbrățișeze și să îl pupe pe obraz, cum a făcut cu alți lideri ai lumii.

Berlusconi a stîrnit indignare internațională pentru prima dată în noiembrie 2008, cînd l-a numit „bronzat” pe Obama pentru prima dată. Mai tîrziu, premierul italian a declarat că cei care cred că respectiva declarație este rasistă nu au simțul umorului și sînt „imbecili”.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA,
Stelina CIOBANU,
Laura DUMBRAVĂ

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Gheorghe CHIRIȚĂ
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia “Prag-3”.

Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 1963